

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ
зі стандартів державної мови

ЗВІТ
ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КОМІСІЇ
ЗІ СТАНДАРТІВ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ
У 2025 РОЦІ

ЗМІСТ

Вітальне слово	03
Погляд на 2025	04
Іспити на рівень володіння державною мовою	05
Напрацювання стандартів державної мови	10
Деколонізація топонімії	13
Виконання Державної цільової національно-культурної програми	14
Колегія Національної комісії зі стандартів державної мови	17
Інституційні показники	19
Міжнародна співпраця	28
Комунікація та взаємодія	30
Команда Комісії	34
Плани та перспективи	36

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО

Шановні співгромадяни!

З приємністю пропоную вашій увазі звіт про діяльність у 2025 році сильної і незламної команди Національної комісії зі стандартів державної мови! Передусім хочу подякувати Збройним Силам України за їхній подвиг, кожному захиснику й захисниці, які зараз тримають небо над нами; схилити голову перед усіма синами й доньками України, які віддали свої життя за свободу! Дякую всім, хто щодня працює для того, щоб ми могли жити, працювати в Україні й утверджувати один із найважливіших наших символів – українську мову!

2025 рік був для нас дуже плідним. Національна комісія зі стандартів державної мови працювала над стандартами термінології для новітніх галузей, узагальнювала й висвітлювала проблеми українського правопису, проводила іспити на рівень володіння державною мовою та видавала державні сертифікати про рівень володіння державною мовою, брала активну участь у запровадженні курсів з української мови для державних службовців та долучалася до проведення лекцій, розширювала співпрацю на міжнародній арені – у межах асоційованого членства в ALTE проходила навчання, підвищувала кваліфікацію та проводила консультації за 18 стандартами якості, що забезпечать удосконалення іспиту на рівень володіння українською мовою для осіб, які мають намір набути громадянство України.

2025 рік довів, що навіть у найважчі для країни часи серед нас є професіонали, які не на словах, а конкретними діями сприяють розвитку української мови. Уклінно дякую сотням фахівців, які працюють у робочих групах із напрацювання стандартів державної мови й ретельно добирають кожне слово; екзаменаторам та інструкторам з уповноважених установ, праця яких уможливорює якісне та достовірне встановлення результатів і забезпечує рівний доступ усім до іспитів; очільникам закладів освіти – уповноважених установ, які виступають гарантами дотримання порядку проведення іспитів і надійного доступу до іспитової системи, а також усім партнерам за співпрацю задля збереження і розвитку української мови.

Усі перемоги 2025 року – це досягнення команди Національної комісії зі стандартів державної мови. Я вдячна всім нашим працівникам за відповідальне ставлення до виконання обов'язків, за професіоналізм, небайдужість та усвідомлення важливості особистого внеску у спільну справу. Ми єдині у прагненні розвивати потенціал Національної комісії зі стандартів державної мови, розширювати горизонти та докладати максимум зусиль для збереження й розвитку української мови в Українській державі.

**Голова
Національної комісії
зі стандартів державної мови**

Юлія ЧЕРНОБРОВ

ПОГЛЯД НА 2025

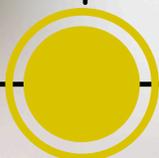
НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ
зі стандартів державної мови

105
засідань
Комісії

462
рішення
Комісії

47236
державних
сертифікатів

8
стандартів
державної
мови

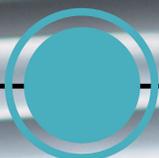

46813
витягів із
Реєстру
державних
сертифікатів

185
підсумкових
електронних
протоколів
перевірки

1472
звернення

17
нормативно
-правових
актів

ІСПИТИ НА РІВЕНЬ ВОЛОДІННЯ ДЕРЖАВНОЮ МОВОЮ

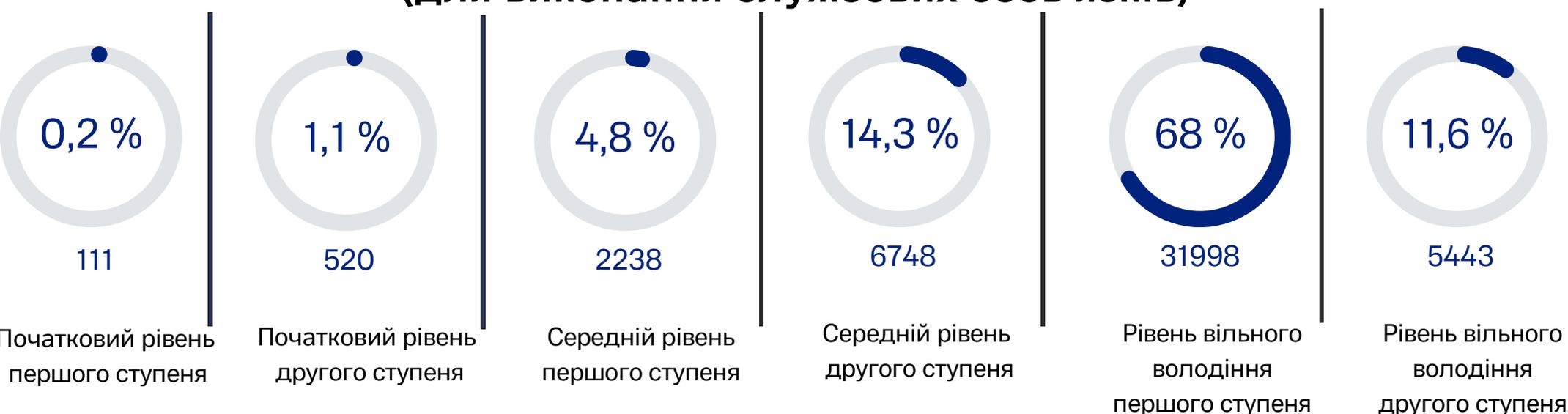
Зміни до нормативних документів

01	Постанова Кабінету Міністрів України від 14.01.2026 № 31 «Про внесення змін до Порядку проведення іспитів на рівень володіння державною мовою»
02	Постанова Кабінету Міністрів України від 14.01.2026 № 26 «Про внесення змін до Порядку ведення Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою»
03	Рішення Комісії від 04.09.2025 № 303 «Про затвердження Положення про банк завдань для іспитів на рівень володіння державною мовою», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 28.10.2025 за № 1566/44972
04	Рішення Комісії від 26.11.2025 № 411 «Про внесення змін до Порядку оскарження результатів іспиту на рівень володіння державною мовою та розгляду скарг», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 11.12.2025 за № 1854/45260
05	Рішення Комісії від 21.01.2026 № 10 «Про затвердження Положення про Комісію з розгляду скарг при Національній комісії зі стандартів державної мови»
06	Рішення Комісії від 23.01.2026 № 14 «Про утворення Комісії з розгляду скарг при Національній комісії зі стандартів державної мови та затвердження її персонального складу»

Іспити в цифрах

Установлено результати та видано державні сертифікати серії УМД (для виконання службових обов'язків)

47058 осіб склали іспит на рівень володіння державною мовою для виконання службових обов'язків **178** - для набуття громадянства

Відсоток претендентів, які не склали іспиту, не перевищує **0,1 %** від кількості осіб, що склали іспит

71 рішення про встановлення результатів іспиту на рівень володіння державною мовою

84 рішення про відмову у видачі державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою

46 813 витягів із Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою

48200 місць забезпечено в іспитових аудиторіях

185 підсумкових електронних протоколів перевірки за результатами складення іспитів на рівень володіння державною мовою

593 звернення щодо анулювання реєстрації за заявами на іспит на рівень володіння державною мовою претендентів, які не змогли взяти участі в його складанні

Мережа уповноважених установ

Мережа уповноважених установ забезпечує діяльність **56 іспитових аудиторій**, у яких відбуваються іспити на рівень володіння державною мовою, та охоплює **21 область і м. Київ**.

Упродовж 2025 року:

- призначено уповноваженими установами **11** закладів освіти;
- укладено **59** договорів про відшкодування уповноваженим установам витрат за надання послуг із проведення іспитів;
- укладено **89** додаткових угод до договорів;
- припинено повноваження **8** уповноважених установ;
- забезпечено **щомісячний** моніторинг перебігу іспитів на рівень володіння державною мовою в уповноважених установах.

Координація роботи інструкторів та екзаменаторів

	Інструктори	Екзаменатори
Затверджено	102 особи (22 рішення)	19 осіб (5 рішень)
Припинено повноваження	78 осіб (32 рішення)	23 особи (14 рішень)
Проведено навчання	5 тренінгів	2 навчальні сесії

ЗАЛУЧЕНІ
121 екзаменатор
185 інструкторів

У 2025 році опрацьовано

615 актів про відшкодування витрат за надання послуг із проведення іспитів на рівень володіння державною мовою та/або перевірки й оцінювання результатів іспитів на рівень володіння державною мовою.

У 2025 році перевірено:

- **95184** завдання усної частини,
 - **47470** завдань письмової частини
- іспитів на рівень володіння державною мовою для осіб, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків, та осіб, які мають намір набути громадянство України й зобов'язані засвідчити відповідний рівень володіння державною мовою.
Екзаменатори витратили на оцінювання **27732** астрономічні години.

Умови для осіб з інвалідністю

Комісія спільно з уповноваженими установами успішно забезпечує однакові умови участі в іспитах на рівень володіння державною мовою для претендентів – осіб з інвалідністю.

Положення про створення спеціальних умов для складання іспиту на рівень володіння державною мовою претендентами – особами з інвалідністю –

це документ, у якому визначено організаційно-методичні засади створення спеціальних умов для складання іспиту на рівень володіння державною мовою претендентами – особами з інвалідністю.

Відповідно до зазначеного документа **спеціальними умовами для складання іспиту є:**

- безперешкодний доступ претендентів – осіб з інвалідністю до іспитової аудиторії, де відбувається іспит на рівень володіння державною мовою;
- допомога асистента (за потреби);
- додатковий час на виконання завдань (за потреби);
- роз'яснення щодо процедури виконання письмової та усної частин іспиту, оформлені в паперовому вигляді (для претендентів – осіб з інвалідністю з порушенням слуху);
- зошити із завданнями письмової частини іспиту, надруковані рельєфно-крапковим шрифтом Брайля (для претендентів – осіб з інвалідністю з порушенням зору);
- аудіотексти (для претендентів – осіб з інвалідністю з порушенням слуху), презентовані жестовою мовою.

НАПРАЦЮВАННЯ СТАНДАРТІВ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ

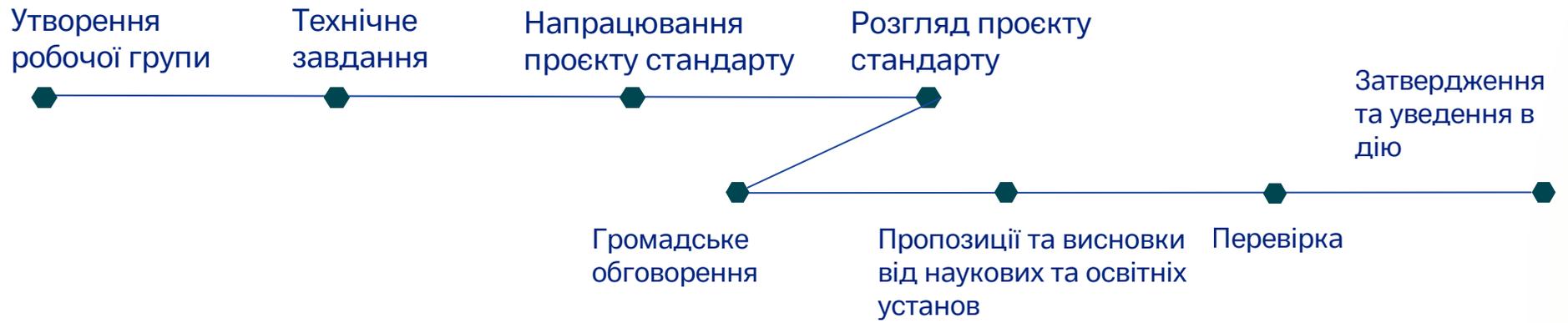

Важливим завданням Комісії відповідно до Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» є збереження та розвиток української мови через установлення стандартів державної мови.

Відповідно до Програми робіт із напрацювання, затвердження, перегляду стандартів державної мови чи внесення змін до них упродовж звітнього періоду напрацьовано:

Назва стандарту	Статус
Стандарт державної мови «Термінологія у сфері безпеки державного кордону»	затверджено, рішення від 19.11.2025 № 398
Проект стандарту державної мови «Правнича термінологія. Термінологія конституційного права»	відбулося громадське обговорення, II редакція напрацьована
Проект стандарту державної мови «Термінологія безбар'єрності»	напрацювання II редакції
Проект стандарту державної мови «Термінологія у сфері кібербезпеки»	напрацьована I редакція
Проект стандарту державної мови «Термінологія в галузі охорони здоров'я та соціального забезпечення. Термінологія терапії і реабілітації»	напрацювання II редакції
Внесення редакційно-технічних виправлень до тексту Українського правопису	на громадському обговоренні
Проект стандарту державної мови «Термінологія пенітенціарної діяльності»	на громадському обговоренні

Робота зі стандартами державної мови

УПРОДОВЖ 2025 року

Стандарт державної мови «Термінологія у сфері безпеки державного кордону»

Комісія затвердила стандарт державної мови «Термінологія у сфері безпеки державного кордону» (рішення Комісії від 19.11.2025 № 398). Цей документ забезпечує єдність і точність термінології, усуває розбіжності в правозастосуванні, формує єдину терміносистему для органів державної влади, освітніх, наукових установ.

Упровадження єдиного термінологічного поля дає змогу:

- забезпечити узгодженість нормативно-правових актів та офіційних документів;
- підвищити результативність діяльності Державної прикордонної служби України, Збройних Сил України та інших суб'єктів сектору безпеки й оборони;
- гармонізувати національну терміносистему з міжнародними стандартами;
- розширити функціонування української мови у стратегічно важливій сфері захисту державного кордону.

Комісія висловлює вдячність фахівцям, які ввійшли до складу робочої групи, за цінний внесок у розроблення документа, науковим та освітнім установам, що взяли участь в обговоренні й надали висновки, – за важливі зауваження та пропозиції, Державній прикордонній службі України та Національній академії прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького – за активну підтримку й допомогу.

Голова робочої групи

Володимир Нікіфоренко

доктор юридичних наук, доцент,
заслужений юрист України, перший
заступник Голови Державної
прикордонної служби України,
генерал-майор

**Заступник голови
робочої групи**

Олег Морохов

кандидат наук із державного
управління, начальник управління
контролю та документального
забезпечення Адміністрації
Державної прикордонної служби
України, полковник

**Координатор
робочої групи**

Ольга Новікова

член Національної
комісії зі стандартів
державної мови

ДЕКОЛОНІЗАЦІЯ ТОПОНІМІЇ

Реалізація окремих норм Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії»

- Схвалено Перелік територіальних громад, назви яких потребують приведення у відповідність до стандартів державної мови (рішення Комісії від 07.10.2025 № 343).
- Внесено зміни до Переліку сіл, селищ, міст, назви яких не відповідають стандартам державної мови, та рекомендацій щодо приведення назв таких сіл, селищ, міст у відповідність до стандартів державної мови, затверджених рішенням Комісії від 22.06.2023 №230 (у редакції рішення Комісії від 30.06.2023 № 236).
- Здійснено експертизу, погоджено та надано висновки щодо відповідності назв сіл, селищ, міст до стандартів державної мови щодо 87 населених пунктів (на запити і звернення комітетів Верховної Ради України)

Підготовлено **45 листів**, у яких надано висновки щодо увідповіднення **103 назв** географічних об'єктів України до стандартів державної мови.
- Здійснено експертизу та погоджено **24 проєкти** розпоряджень Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до додатків до розпоряджень Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад областей України.

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ ЗІ СТАНДАРТІВ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ

[Комісія](#) [Діяльність](#) [Документи](#) [Співпраця](#) [Громадськості](#) [Пресцентр](#)

[f](#) [yt](#) [Пошук](#)

[Головна](#) / [Новини](#) / [Перелік сіл, селищ, міст, назви яких не відповідають стандартам державної мови, та рекомендації щодо приведення назв так...](#)

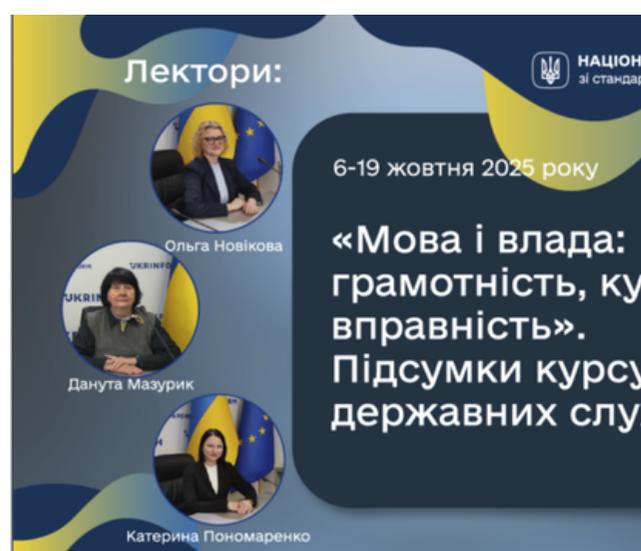
Перелік сіл, селищ, міст, назви яких не відповідають стандартам державної мови, та рекомендації щодо приведення назв таких сіл, селищ, міст у відповідність до стандартів державної мови

ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ЦІЛЬОВОЇ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ ПРОГРАМИ

У межах реалізації Державної цільової національно-культурної програми забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на період до 2030 року

1. Підготовлено та **схвалено проекти загальних короткострокових навчальних програм** для посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування:

- «Мова і влада: грамотність, культура, вправність»;
- «Підвищення рівня володіння державною мовою – запорука професійного зростання».

2. **Запроваджено курси** спільно з Вищою школою публічного управління:

- «Мова і влада: грамотність, культура, вправність» (06–19.10.2025);
- «Редагування ділових текстів» (26–28.05.2025);
- онлайн-семінар «Мовна підготовка: нові виклики і тренди» до Дня української писемності та мови (24.10.2025).

Комісія відзначена подякою Національного агентства України з питань державної служби за співпрацю, партнерство та вагомий внесок у розвиток системи професійного навчання публічних службовців України.

Запровадження змін до правил підготовки проектів законодавчих актів із метою дотримання стандартів державної мови

- Підготовлено проєкт постанови Кабінету Міністрів України про внесення змін до **Правил підготовки проєктів актів Кабінету Міністрів України** (рішення Комісії від 29.12.2025, протокол № 104).
- Опрацьовано проєкт **Рекомендацій щодо загальних правил техніки нормопроекування** Міністерства юстиції України та надано пропозиції до нього.
- Опрацьовано **матеріали парламентського дослідження щодо питання українізації текстів українського законодавства**, отримані від Дослідницької служби Верховної Ради України, та надано рекомендації до них.
- Опрацьовано методичні рекомендації **«Правила оформлення проєктів законодавчих актів та основні вимоги законодавчої техніки»**, отримані від заступника Керівника Апарату – керівника Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України, і надано пропозиції до них.

Круглий стіл «Концептуальні питання мовної політики: правові, наукові, технологічні аспекти»

17.07.2025 Комісія спільно з Міністерством культури і стратегічних комунікацій України та Національною академією наук України провела круглий стіл із питань реалізації мовної політики.

За результатами обговорення тематичних блоків «Правові засади збереження і розвитку української мови: результати і перспективи», «Фундаментальні наукові дослідження як підґрунтя результативної мовної політики», «Можливості новітніх технологій у реалізації завдань мовної політики» було визначено пріоритетні заходи для забезпечення функціонування української мови як державної та способи консолідації зусиль усіх зацікавлених сторін, зокрема:

- скликати узгоджувальну нараду з метою координації вимог та цілей Програми, Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Закону України «Про правотворчу діяльність», Постанови Кабінету Міністрів України № 577 від 17.05.2024 «Про функціонування Єдиного глосарія правових термінів» та інших нормативно-правових актів;
- створити міжвідомчу робочу групу з метою напрацювання нормативних документів щодо Національного електронного корпусу української мови в межах «Національної інтелектуалізованої мовно-інформаційної системи»;
- створити дорадчу експертно-консультативну міжвідомчу раду для координації використання матеріальних, кадрових, технологічних та фінансових ресурсів із метою виконання заходів Програми як засобу повноформатного удержавлення української мови та основи мовної ідеології України;
- розглянути запровадження професійної лінгвістичної допомоги та можливість розвитку ринку мовних послуг.

КОЛЕГІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ КОМІСІЇ ЗІ СТАНДАРТІВ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ

До персонального складу колегії, крім членів Комісії та її працівників, входять представники різних наукових установ України, а також провідні фахівці різних галузей.

Богдан Ажнюк
директор Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні Національної академії наук України

Михайло Вінтонів
завідувач кафедри української мови Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Михайло Гінзбург
начальник відділу розробки нормативно-методичної документації філії «Науково-дослідний інститут транспорту газу» Акціонерного товариства «Укртрансгаз»

Сергій Головатий
керівник Центру правничої термінології Національної академії правових наук України

Ніна Горголюк
заступник директора з наукової роботи Інституту української мови Національної академії наук України

Ірина Казимирова
старший науковий співробітник відділу граматики та наукової термінології Інституту української мови Національної академії наук України

Наталія Костусяк
завідувач кафедри української мови Волинського національного університету імені Лесі Українки

Зоряна Купчинська
завідувач кафедри української мови імені професора Івана Ковалика Львівського національного університету імені Івана Франка

Тетяна Левченко
професор кафедри української лінгвістики та методики навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі

Тарас Марусик
голова Творчого об'єднання перекладачів Київської організації Національної спілки письменників України, член Національної спілки журналістів України, експерт з питань мовної політики

Ольга Мердова
завідувач кафедри адміністративно-правових дисциплін Донецького державного університету внутрішніх справ

Марина Навальна
професор кафедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів та природокористування України

Ярослава Прихода
доцент кафедри видавничої справи та редагування Навчально-наукового інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Богдан Стасюк
доцент кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка

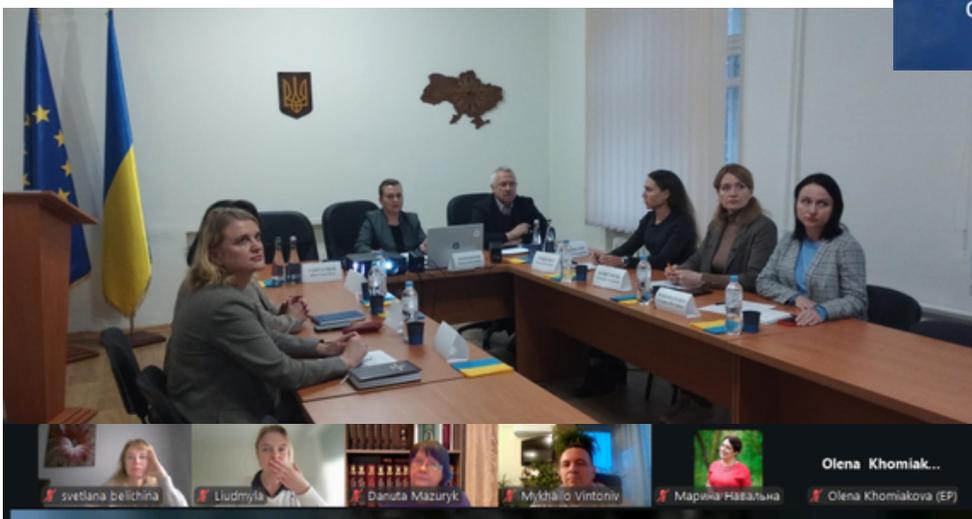

Володимир Широков
директор Українського мовно-інформаційного фонду Національної академії наук України

Упродовж 2025 року Колегія працювала над розв'язанням питань, що належать до її повноважень, зокрема:

- міжнародна діяльність Національної комісії зі стандартів державної мови (підсумки та перспективи);
- напрацювання стандартів державної мови (проблемні питання);
- особливості перекладу іншомовних термінів;
- національний електронний корпус української мови;
- можливості і перспективи використання ШІ в роботі центральних органів виконавчої влади тощо.

Упродовж року відбулося 3 засідання у формі колективних обговорень важливих напрямів діяльності Комісії.

Міжнародна діяльність Національної комісії зі стандартів державної мови: підсумки та перспективи

член Національної комісії зі стандартів державної мови
Ольга Гриценко

ІНСТИТУЦІЙНІ ПОКАЗНИКИ

СФЕРА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

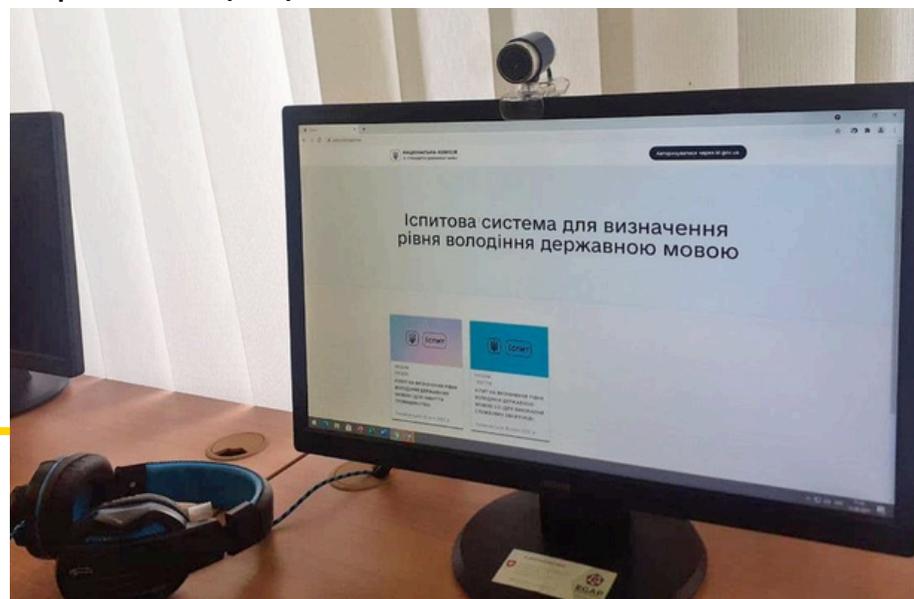
Захист інформації

- Комісія у 2025 році продовжила активну співпрацю з Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України.
- Підписано Меморандум про організацію взаємодії у сфері кібербезпеки та кіберзахисту з Державним центром кіберзахисту Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України (02.06.2025).
- Створено службу захисту інформації (17.01.2025).

ІКС «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою»

Працівники сектору інформаційних технологій та цифрової трансформації забезпечили:

- технічну підтримку функціонування ІКС «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою», здійснивши її модифікацію відповідно до вимог законодавства у сфері захисту інформації;
- ведення й адміністрування Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою;
- ведення й адміністрування АІС «Банк завдань».

Підвищення кваліфікації у сфері кіберзахисту

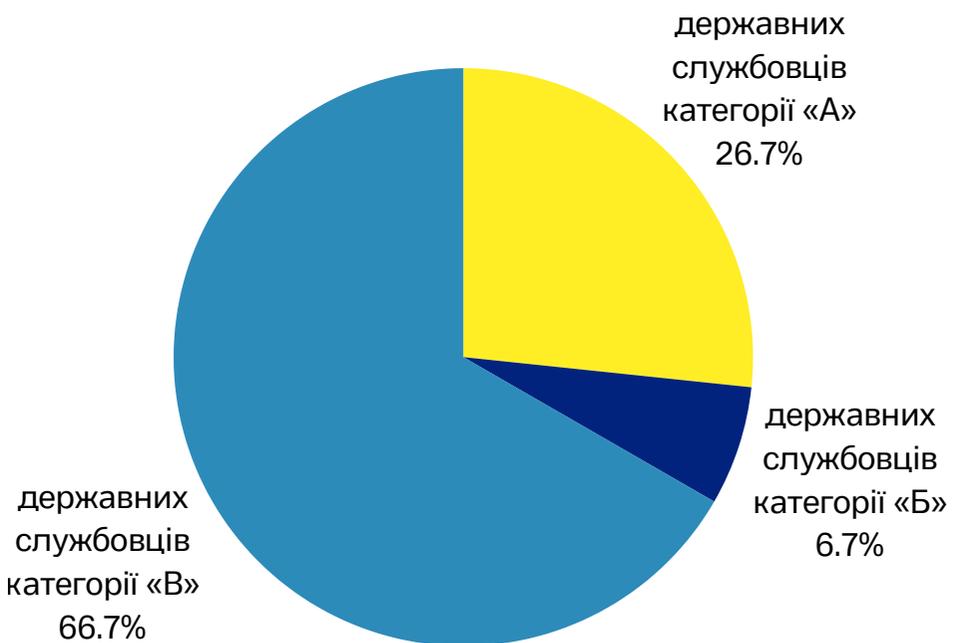
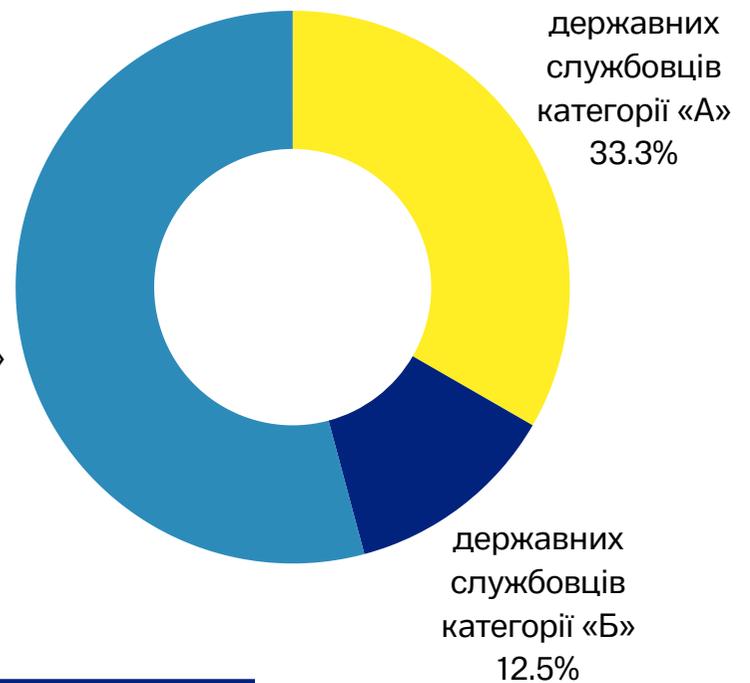
- Працівники сектору інформаційних технологій та цифрової трансформації взяли участь у Київському міжнародному форумі з кіберстійкості 2025;
- семінарі «Основи управління ризиками»;
- технічному тренінгу з кібербезпеки «UA-EE Cyber Shield via Tallinn Mechanism»;
- майстер-клас із питань впровадження норм Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту інформації та кіберзахисту державних інформаційних ресурсів, об'єктів критичної інформаційної інфраструктури».

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Станом на 31.12.2025 в Комісії працюють
24 державні службовці (чоловіків – 7, жінок – 17):

- державних службовців категорії «А» – 8,
- державних службовців категорії «Б» – 3,
- державних службовців категорії «В» – 13.

державних
службовців
категорії «В»
54.2%

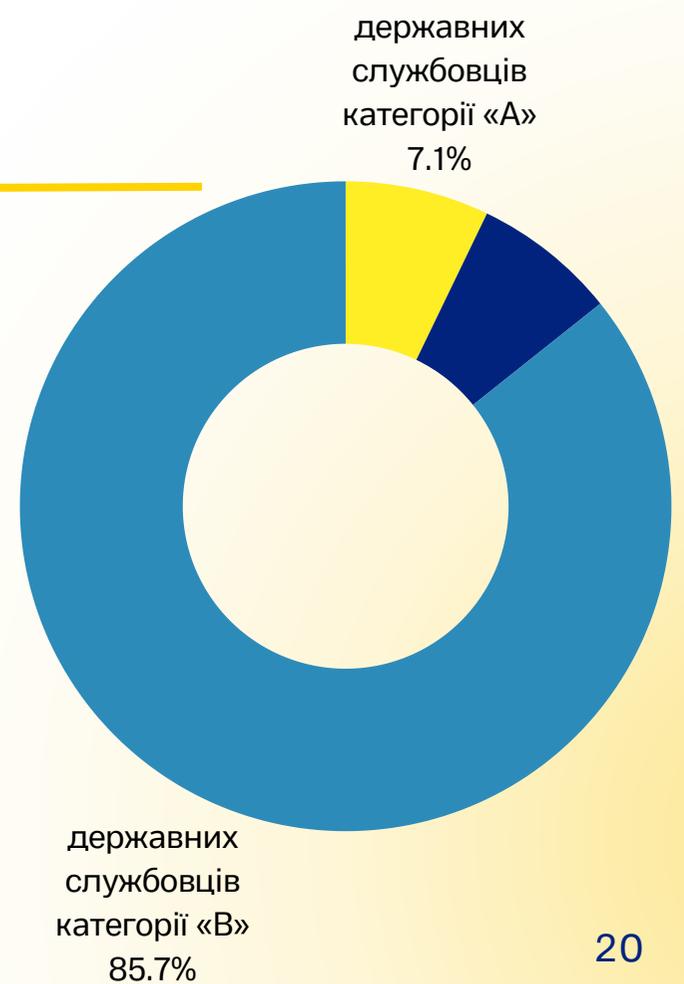

Упродовж року призначено 15 державних
службовців, із-поміж них:

- державних службовців категорії «А» – 4 (повторно призначені),
- державних службовців категорії «Б» – 1,
- державних службовців категорії «В» – 10 (у межах внутрішнього переміщення – 3).

Звільнено 14 державних службовців, серед них:

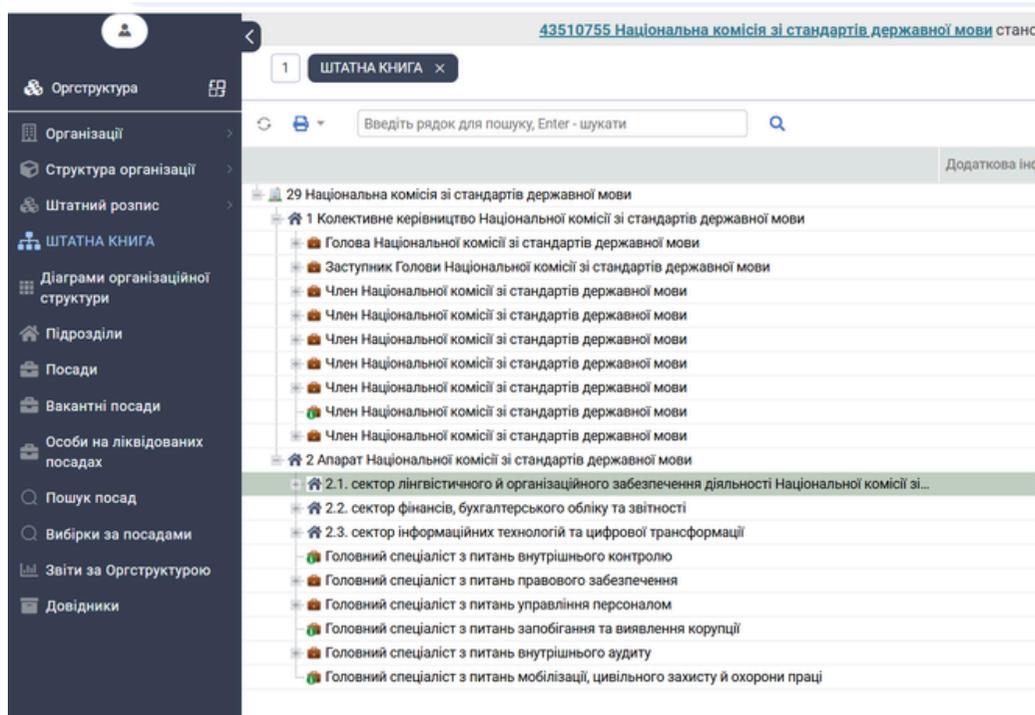
- державних службовців категорії «А» – 1,
- державних службовців категорії «Б» – 1,
- державних службовців категорії «В» – 12 (у межах внутрішнього переміщення – 4).

ІНСТИТУЦІЙНІ ПОКАЗНИКИ

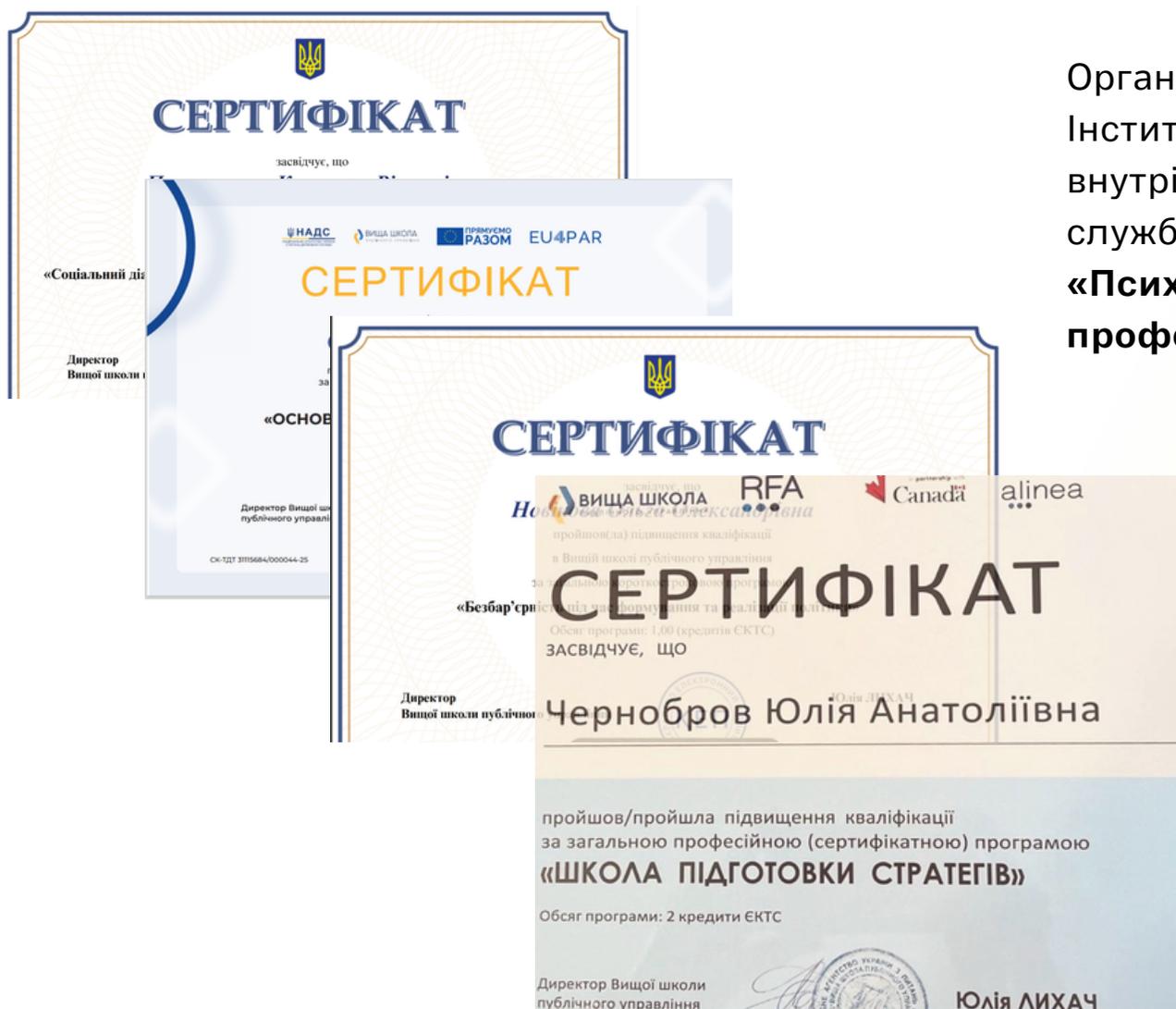
КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Відповідно до статті 44 Закону України «Про державну службу» та Порядку проведення оцінювання результатів службової діяльності державних службовців, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.08.2017 № 640, у Комісії проведено оцінювання результатів службової діяльності державних службовців у 2025 році та затверджено його результати.

Упродовж року забезпечено ведення кадрового обліку та наповнення Інформаційної системи управління людськими ресурсами (HRMIS) задля автоматизації та цифровізації процесів у Комісії, пов'язаних із виконанням функцій з управління персоналом.

За звітний період **93%** державних службовців Комісії підвищили кваліфікацію за загальними професійними та короткостроковими програмами підвищення кваліфікації.

Організовано проведення представниками Інституту глибинної психології внутрішнього навчання для державних службовців Комісії на тему «Психологічна підтримка та запобігання професійному вигоранню» (02.10.2025).

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ

Забезпечено планування й виконання заходів із внутрішнього аудиту в Комісії на 2025 рік, зокрема на офіційному вебсайті Комісії розміщено **План діяльності з внутрішнього аудиту Національної комісії зі стандартів державної мови на 2025–2027 роки**.

Підготовлено та подано в установленому законодавством порядку до Міністерства фінансів України **Звіт про результати діяльності з внутрішнього аудиту в Комісії за 2024 рік**.

Забезпечено ведення бази простору з внутрішнього аудиту в Комісії та підтримання відповідної інформації в актуальному стані відповідно до Положення про здійснення внутрішнього аудиту в Національній комісії зі стандартів державної мови.

Подано **35 обґрунтованих висновків та рекомендацій** за результатами **2 здійснених внутрішніх аудитів** відповідно до **Плану діяльності з внутрішнього аудиту на 2025–2027 роки**:

- плановий внутрішній аудит з оцінки ефективності діяльності Комісії на тему «Управління бюджетними коштами за бюджетною програмою за КПКВК 2207010» за період діяльності у 2022 – завершений звітний період 2025 року;
- плановий внутрішній аудит з оцінки ефективності діяльності Комісії на тему «Оцінка планування та звітування про виконання плану роботи Комісії» за період діяльності у 2022 – завершений звітний період 2025 року.

АНТИКОРУПЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

1. Забезпечено розроблення, організацію та контроль за здійсненням заходів у Комісії щодо запобігання корупційним правопорушенням та правопорушенням, пов'язаним із корупцією, зокрема:

- здійснено моніторинг виконання Антикорупційної програми Національної комісії зі стандартів державної мови на 2024–2026 роки;
- розроблено й затверджено Порядок організації заходів із запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання обмежень щодо запобігання корупції в Національній комісії зі стандартів державної мови та визначено працівників Комісії, які відповідають за роботу з повідомленнями про можливі факти корупційних або пов'язаних із корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»;
- здійснено інструктажі з новопризначеними працівниками Комісії щодо основних вимог, обмежень та заборон, установлених Законом України «Про запобігання корупції»;
- здійснено інструктажі з працівниками перед їхнім звільненням із посад у Комісії щодо дотримання вимог та обмежень, установлених Законом України «Про запобігання корупції» після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави;
- подано до Національного агентства з питань запобігання корупції інформацію щодо реалізації заходів, визначених Антикорупційною програмою, у формі Звіту через Кабінет уповноваженого на Порталі доброчесності.

2. Забезпечено організацію роботи з оцінки корупційних ризиків у діяльності Комісії, підготовки заходів щодо їх усунення, внесення керівництву Комісії відповідних пропозицій.

3. Забезпечено здійснення заходів із виявлення конфлікту інтересів, сприяння його врегулюванню, інформування керівництва Комісії та Національного агентства з питань запобігання корупції про виявлення конфлікту інтересів та заходи, вжиті для його врегулювання, зокрема:

- надіслано запити до Національного агентства з питань запобігання корупції для надання роз'яснень із актуальних питань запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у Комісії;
- розроблено й затверджено Порядок організації заходів із запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, дотримання обмежень щодо запобігання корупції в Національній комісії зі стандартів державної мови;
- пройдено навчання на платформі Національного агентства з питань запобігання корупції на тему «Запуск Реєстру прозорості та основні положення Закону України «Про лобіювання»;
- забезпечено перевірку факту подання суб'єктами декларування декларацій та повідомлення Національного агентства з питань запобігання корупції про випадки неподання чи несвоєчасного подання (не зафіксовані) таких декларацій у визначеному відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» порядку, зокрема підготовлено та надано працівникам Комісії інформацію щодо роз'яснювальних матеріалів із питань декларування;
- забезпечено моніторинг подання працівниками Комісії щорічної декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та направлено працівникам Комісії, звільненим із займаних посад у 2025 році листи щодо подання декларації.

4. Забезпечено надання методичної та консультаційної допомоги працівникам Комісії з питань додержання законодавства щодо запобігання корупції, зокрема:

- підготовлено та направлено працівникам Комісії матеріали за темами: «Декларування доходів осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, як основний захід фінансового контролю. Рекомендації щодо підготовки до чергового етапу декларування»; «Фінансовий контроль. Відповідальність за порушення вимог фінансового контролю»; «Конфлікт інтересів, його запобігання та врегулювання»; «Відповідальність за корупційні правопорушення або правопорушення, пов'язані з корупцією»; «Правила етичної поведінки осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування»; «Викривачі корупції, гарантії їх захисту. Повідомлення про корупцію»;
- доведено до працівників Комісії інформацію Національного агентства з питань запобігання корупції щодо проходження анонімного опитування з метою виявлення актуальних навчальних потреб у сфері запобігання корупції та забезпечення доброчесності;
- працівникам Комісії надано 36 усних консультацій із питань дотримання та застосування положень антикорупційного законодавства (заповнення 113 декларацій особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, повідомлень про суттєві зміни в майновому стані, повідомлення про конфлікт інтересів та його врегулювання);
- надано матеріали для ознайомлення працівників Комісії з деякими обмеженнями публічної служби;
- оновлено інформацію на офіційному вебсайті Комісії в розділі «Протидія та виявлення корупції»;
- пройдено навчання на навчальній платформі Національного агентства з питань запобігання корупції та отримано відповідні сертифікати за темами: «Декларуйся!», «Конфлікт інтересів: від виявлення до врегулювання», «Спільна робота близьких осіб», «На захисті прав викривачів», «Запитай уповноваженого»;
- забезпечено участь у семінарі «Заповнення електронних декларацій: новації та інструменти для спрощення», проведеному Національним агентством України з питань державної служби спільно з Вищою школою публічного управління та Національним агентством з питань запобігання корупції (11.03.2025) та вебінарі «Здійснення уповноваженим перевірки факту подання суб'єктами декларування декларацій», організованому Національним агентством з питань запобігання корупції (05.02.2025);
- проведено тренінг «Декларування без стресу: як цифрові інструменти виконують роботу за вас» (03.12.2025).

5. Повідомлення від працівників Комісії про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» не надходили.

6. Факти порушення законодавства у сфері запобігання і протидії корупції не зафіксовані.

ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

Відповідно до Закону України «Про державний бюджет України на 2025 рік» та з урахуванням унесених упродовж 2025 року змін до кошторису Національної комісії зі стандартів державної мови на 2025 рік за бюджетною програмою **КПКВК 2207010 «Керівництво та управління у сфері стандартів державної мови»** за загальним фондом для Комісії передбачено бюджетні призначення в обсязі **42 330,3 тис. грн.**

Бюджетні асигнування та касові видатки за загальним фондом за 2024–2025 роки

Найменування статей видатків	Затверджено, тис. грн		Використано, тис. грн		% виконання	
	2024 рік	2025 рік	2024 рік	2025 рік	2024 рік	2025 рік
Оплата праці та нарахування на оплату праці	18 769,9	21 897,3	18 611,1	21 897,2	99	100
Придбання товарів, послуг (крім комунальних)	25 169,8	19 914,5	19 085,8	19 798,9	76	99
Видатки на відрядження	0,0	87,1	0,0	87,0	–	100
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	319,9	357,6	319,9	357,6	100	100
Видатки на виконання окремих заходів (участь у курсах та підвищення кваліфікації)	0,0	8,3	0,0	8,3	–	100
Інші поточні видатки	62,5	65,5	10,9	65,5	17	100
Всього	44 322,1	42 330,3	38 027,7	42 214,5	86	99,7

Кошти бюджетної програми спрямовано на:

- оплату праці працівників Комісії,
- сплату податків та обов'язкових зборів,
- збереження та розвиток державної мови,
- проведення іспитів на рівень володіння державною мовою,
- створення належних умов роботи,
- заходи з кібербезпеки з метою технічної підтримки інформаційно-комунікаційних систем,
- оплату комунальних послуг та енергоносіїв,
- інші заходи, пов'язані із забезпеченням діяльності Комісії.

Високий рівень виконання бюджетної програми та використання бюджетних коштів

У 2025 році відсоток виконання кошторису становить **99,7%** від обсягу річних кошторисних призначень, що на **13,7 в.п.** більше, ніж виконання кошторису у 2024 році (**86%**).

Сума невитрачених коштів склала **115,8 тис. грн**, що майже **в 50 разів менше**, ніж у 2024 році.

Юридичне забезпечення

Нормопроектувальна робота

Упродовж 2025 року Комісія розробила та винесла на громадське обговорення **7** проектів нормативно-правових актів:

- Проект рішення Комісії «Про затвердження Положення про банк завдань для іспитів на рівень володіння державною мовою»;
- Проект рішення Комісії «Про внесення змін до рішення Національної комісії зі стандартів державної мови від 18 листопада 2022 року № 371»;
- Проект рішення Комісії «Про внесення змін до Порядку оскарження результатів іспиту на рівень володіння державною мовою та розгляду скарг»;
- Проект рішення Комісії «Про затвердження Положення про Комісію з розгляду скарг при Національній комісії зі стандартів державної мови»;
- Проект Орієнтовного плану проведення консультацій із громадськістю на 2026 рік;
- Проект Стандарту державної мови «Термінологія у сфері безпеки державного кордону»;
- Проект Стандарту державної мови «Термінологія безбар'єрності».

До Міністерства юстиції України було направлено **6** нормативно-правових актів на державну реєстрацію, з яких **5** отримали державну реєстрацію в Міністерстві юстиції України, **1** не підлягає державній реєстрації у Міністерстві юстиції України.

На виконання вимог Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з ухваленням Закону України «Про адміністративну процедуру»» було розроблено

3 проекти постанов Кабінету Міністрів України:

- «Про внесення змін до Положення про Національну комісію зі стандартів державної мови»;
- «Про внесення змін до Порядку проведення іспитів на рівень володіння державною мовою»;
- «Про внесення змін до Порядку ведення Реєстру державних сертифікатів про рівень володіння державною мовою», за якими ухвалені відповідні постанови.

Претензійно-позовна робота

- опрацьовано **2** позовні заяви, які надійшли до Комісії в порядку адміністративного судочинства;
- від імені Комісії подано **3** апеляційні скарги та додаткові письмові пояснення;
- опрацьовано **1** апеляційну скаргу, яка надійшла до Комісії в порядку адміністративного судочинства.

У 2025 році було закрито 5 адміністративних проваджень, у яких Комісія є відповідачем.

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Національна комісія зі стандартів державної мови налагоджує зв'язки з міжнародними організаціями, які провадять діяльність у галузі мовного оцінювання та мовної стандартизації.

Забезпечено комунікацію з такими міжнародними організаціями щодо участі Комісії в їхній діяльності:

- European Federation of National Institutions for Language (EFNIL);
- European Association for Language Testing and Assessment (EALTA);
- European Centre for Modern Languages (ECML);
- International Information Centre for Terminology (Infoterm);
- European Association for Terminology (EAFT).

Організовано 3 робочі зустрічі в межах ініціативи Комісії **«Мовне оцінювання: від національного досвіду до європейських стандартів»** із представниками закладів освіти Польщі, Німеччини, Туреччини, Канади, США та ін.

Такі заходи мають стратегічне значення для розвитку української мови в міжнародному контексті та сприятимуть:

- інтеграції України до європейського освітнього простору через упровадження міжнародних стандартів мовного оцінювання;
- створенню якісної системи сертифікації знань української мови для іноземців;
- обміну досвідом між українськими та закордонними фахівцями у сфері мовного тестування;
- запровадженню ефективних інструментів оцінювання рівня володіння українською мовою.

Голова Комісії Юлія Чернобров та член Комісії Ольга Гриценко взяли участь у щорічній конференції EFNIL **«Language Norms and Linguistic Justice in a Multilingual World»** (22–24.10.2025) і виступили з доповіддю **«The Mission, Functions and Tasks of the National Commission for State Language Standards in the Implementation of Language Policy in Ukraine»**.

Голова Комісії Юлія Чернобров брала участь в засіданнях **робочих (переговорних) груп** щодо підготовки переговорних позицій України під час переговорів з Європейським Союзом щодо укладення Угоди про вступ України до Європейського Союзу з питань науки та досліджень (розділ 25) та з питань освіти та культури (розділ 26).

Угода про асоційоване членство з Європейською асоціацією екзаменаційних рад з іноземних мов (Association of Language Testers in Europe)

Важливим стратегічним завданням Комісії є набуття повного членства в ALTE, що сприятиме підвищенню авторитету України у світі, реалізації мовної політики України, зокрема популяризації української мови, а також отримання знаку якості (Q-Mark), що підтвердить високу якість іспитів, які проводить Комісія, та забезпечить міжнародне визнання виданих сертифікатів.

Отримано статус учасника програми «ALTE Associate Membership PLUS»

Відповідно до програми впродовж трьох років Комісія

- візьме участь у 3 конференціях,
- отримає 3 консультації від експертів ALTE,
- пройде навчання ALTE.

Схвалено і підписано договір про надання першої консультації.

На виконання програми представники Комісії:

- взяли участь у **63-ій робочій нараді та конференції «Novel Approaches for Accessibility and Inclusivity within Standardized Language Testing»** (04–08.11.2025, м. Печ, Угорщина);
- пройшли **навчання від ALTE** («Introduction to ALTE and Key Concepts in Language Testing» (28.02.2025); «The Importance of High-Quality Language Assessment – an ALTE Perspective» (20.05.2025); «Introduction to Statistics» (21.11.2025)).

КОМУНІКАЦІЯ ТА ВЗАЄМОДІЯ

Публічна активність Комісії відбувалася в межах реалізації Комунікаційної програми Комісії на 2025 рік через канали зовнішньої комунікації, а також через публічні заходи.

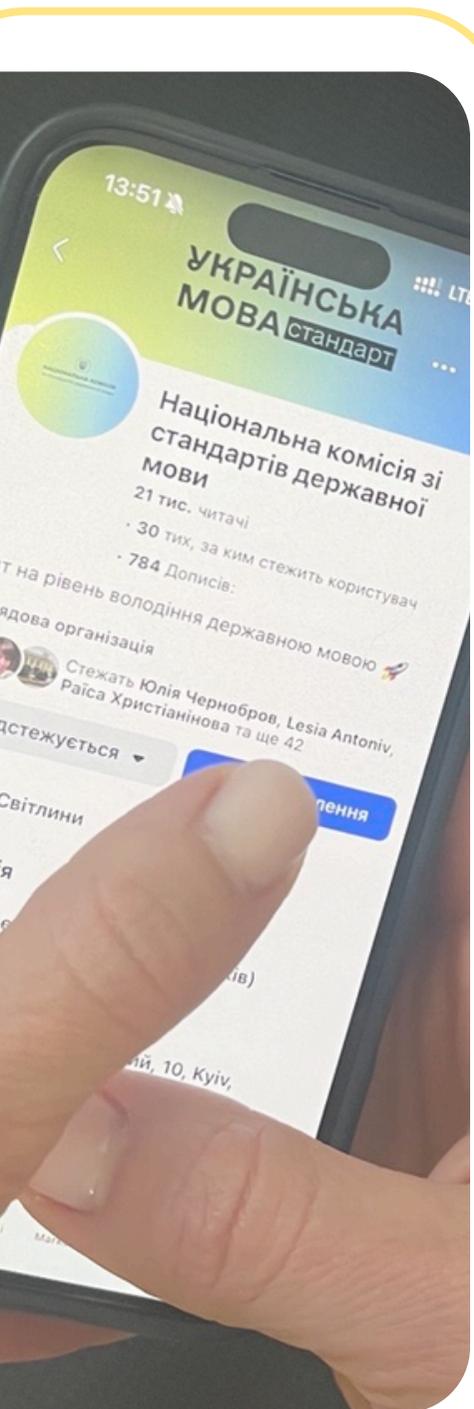
Найбільш затребуваними серед громадськості є **інформаційні повідомлення** Комісії щодо:

- відкриття реєстрації на іспит;
- роз'яснення щодо процедури проведення іспиту на рівень володіння державною мовою;
- Переліку уповноважених установ, які забезпечують проведення іспитів на рівень володіння державною мовою та перевірку й оцінювання їх результатів;
- Переліку сіл, селищ, міст, назви яких не відповідають стандартам державної мови, та рекомендацій щодо приведення назв таких сіл, селищ, міст у відповідність до стандартів державної мови;
- напрацювання термінологічних стандартів державної мови та Українського правопису.

Відвідуваність офіційного вебсайту Комісії <https://mova.gov.ua/> демонструє **зростання на 25 %** користувачів порівняно з 2024 роком.

Зросла кількість підписників (читачів) сторінки Комісії в мережі «Фейсбук» (з **17 тисяч осіб до 21 тисячі осіб**).

Перспективне планування комунікації Комісії здійснене в **Комунікаційній стратегії Комісії на 2026–2028 роки**.

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ
зі стандартів державної мови

ПЕРЕЛІК УПОВНОВАЖЕНИХ
УСТАНОВ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ
ПРОВЕДЕННЯ ІСПИТІВ НА РІВЕНЬ
ВОЛОДІННЯ ДЕРЖАВНОЮ МОВОЮ
ТА ПЕРЕВІРКУ Й ОЦІНЮВАННЯ ЇХ
РЕЗУЛЬТАТІВ

Відповіді на
поширені запитання

Перелік уповноважених установ, які забезпечують проведення іспитів на рівень володіння державною мовою та перевірку й оцінювання їх результатів

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ
зі стандартів державної мови

ПЕРЕЛІК СІЛ, СЕЛИЩ, МІСТ,
НАЗВИ ЯКИХ НЕ ВІДПОВІДАЮТЬ
СТАНДАРТАМ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ,
ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО
ПРИВЕДЕННЯ НАЗВ ТАКИХ СІЛ,
СЕЛИЩ, МІСТ У ВІДПОВІДНІСТЬ
ДО СТАНДАРТІВ ДЕРЖАВНОЇ
МОВИ

Відповіді на
поширені запитання

Перелік сіл, селищ, міст, назви яких не відповідають стандартам державної мови, та рекомендації щодо приведення назв таких сіл, селищ, міст у відповідність до...

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ
зі стандартів державної мови

ВІДКРИТТЯ РЕЄСТРАЦІЇ НА ІСПИТ
ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ
ВОЛОДІННЯ ДЕРЖАВНОЮ МОВОЮ

exam.mova.gov.ua

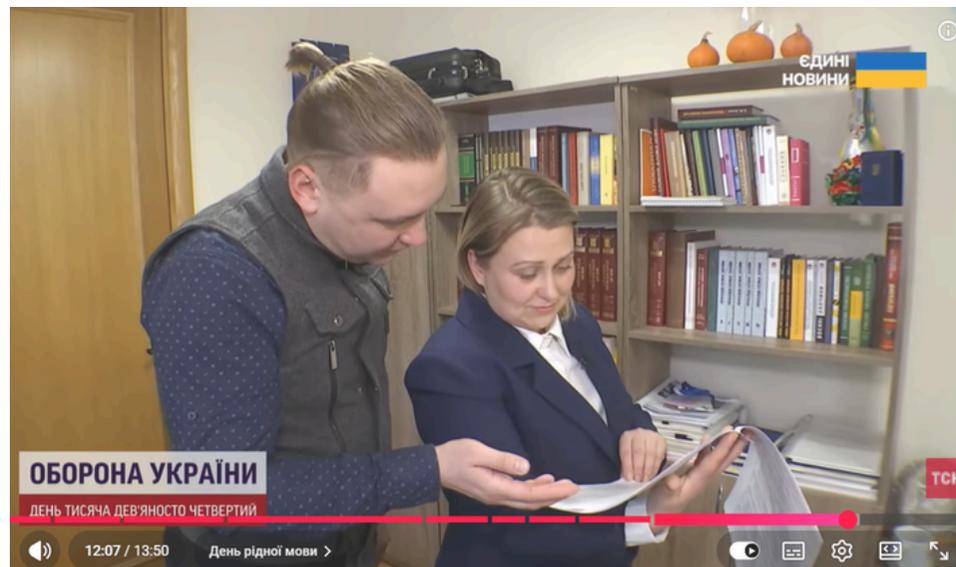
Відповіді на
поширені запитання

Роз'яснення щодо відкриття реєстрації на іспит для визначення рівня володіння державною мовою

КОМУНІКАЦІЯ ТА ВЗАЄМОДІЯ

Взаємодія із представниками медіа відображена в матеріалах:

- інтерв'ю на Українському радіо та каналі 1+1 - **2**,
- публікацій статей - **3**,
- відеосюжетів на платформі Youtube - **2**.

Популяризація української мови:

До **Міжнародного дня рідної мови** Комісія організувала й провела **вікторину**, у якій взяли участь **2867** знавців рідної мови. На всі запитання правильно відповіли **215** осіб.

До **Міжнародного дня грамотності** Комісія провела **мовну толоку**, до якої долучилися тисячі учасників з України, Німеччини, Польщі, Латвії, Литви, США, Канади та Великої Британії.

Участь Комісії в публічних заходах:

- 22-23.04.2025 презентація видань «Мовний коментар до Конституції України та інших нормативних актів» та «Англійсько-український правничий словник складної лексики»;
- 02.04.2025 засідання Президії Національної академії наук України;
- 06.05.2025 XV Міжнародна наукова конференція «Термінологія і сучасність»;
- 17.07.2025 круглий стіл «Концептуальні питання мовної політики: правові, наукові, технологічні аспекти»;
- 16.09.2025 тематична зустріч із директором Інституту української мови Національної академії наук України доктором філологічних наук, професором Павлом Гриценком;
- 24.09.2025 Рішельє-форум публічної служби «Права людини в Україні: оптика змін»;
- 26.09.2025 третя сесія Потебнянського колегіуму – лінгвістичної школи Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні Національної академії наук України;
- 16.10.2025 Міжнародна наукова конференція «Діалекти в синхронії та діяхронії: дослідницькі парадигми в сучасній діалектології»;
- 24.10.2025 робоча нарада у Верховній Раді України під головуванням Голови Верховної Ради України Руслана Стефанчука на тему «Українізація національного законодавства»;
- 24.10.2025 Всеукраїнський онлайн-семінар «Мовна підготовка: нові виклики і тренди»;
- 30.10.2025 форум «Українська – мова сильних»;
- 05.11.2025 презентація Глосарію з гендерно чутливого відновлення в Українському національному інформаційному агентстві;
- 11.11.2025 Міжнародна наукова конференція «Лексика східного походження в українській мові. Теоретичні й прикладні аспекти відображення власних і загальних назв»;
- 20.11.2025 XXI Всеукраїнська науково-практична конференція «Українська мова в юриспруденції: стан, проблеми, перспективи» в Національній академії внутрішніх справ;
- 21.11.2025 Міжнародна науково-практична конференція «Філологічні студії та перекладознавчий дискурс» у Закладі вищої освіти Університет Короля Данила;
- 10.12.2025 круглий стіл, присвячений презентації проекту стандарту державної мови «Термінологія безбар'єрності» в Українському національному інформаційному агентстві «Укрінформ».

ЗВЕРНЕННЯ ГРОМАДЯН

Упродовж 2025 року до Комісії надійшло **1965** звернень громадян із різних регіонів України.

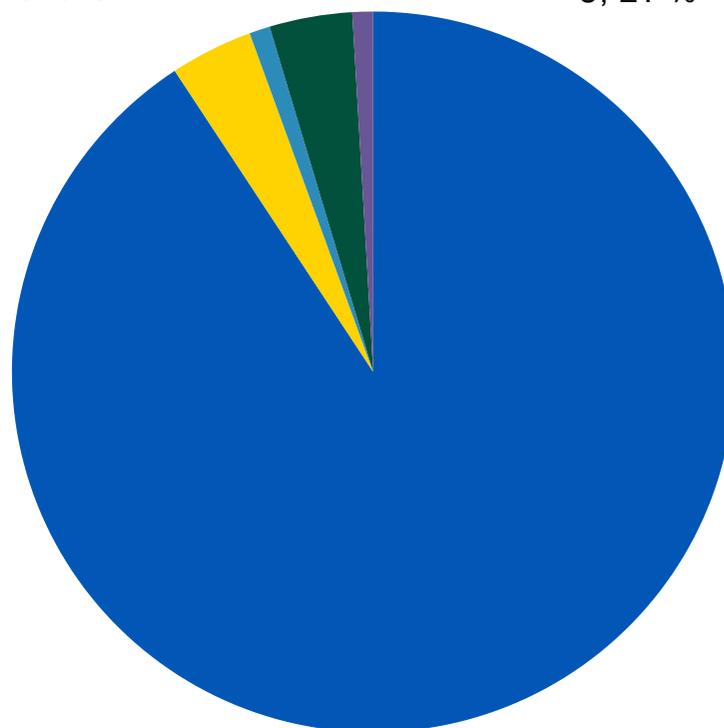
Тематика питань, які найчастіше порушують громадяни у своїх зверненнях:

- **493** – щодо застосування Українського правопису;
- **342** – щодо результатів іспиту на рівень володіння державною мовою;
- **57** – про зміну облікових даних в ІКС «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою»;
- **593** – про анулювання реєстрації за заявами на іспит на рівень володіння державною мовою претендентів, які не змогли взяти участі в його складанні;
- **480** – інше.

від органів державної влади через систему електронної взаємодії органів виконавчої влади (СЕВ ОБВ) 1 %

засобами поштового зв'язку 1,01 %

на особистому прийомі 0,27 %

електронною поштою 98 %

КОМАНДА КОМІСІЇ

Члени Національної комісії зі стандартів державної мови

ЮЛІЯ ЧЕРНОБРОВ

Голова Національної комісії
зі стандартів державної мови

ОЛЕКСАНДР МИРОНЧУК

заступник Голови Національної комісії
зі стандартів державної мови

ОЛЬГА ГРИЦЕНКО
член Комісії

ОКСАНА КОВТУНЕЦЬ
член Комісії, CDTO

НАТАЛІЯ МАЗУР
член Комісії

ДАНУТА МАЗУРИК
член Комісії

ОЛЬГА НОВІКОВА
член Комісії

КАТЕРИНА ПОНОМАРЕНКО
член Комісії

Апарат Національної комісії зі стандартів державної мови

Юлія КАРБОВСЬКА

керівник апарату – завідувач
сектору

**Сектор лінгвістичного й організаційного забезпечення
діяльності Національної комісії зі стандартів
державної мови**

Ольга БЛІНОВА

головний спеціаліст

Вікторія МОСКАЛЮК

головний спеціаліст

Марія СТЕШЕНКО

головний спеціаліст

Іван РОМАНЕНКО

головний спеціаліст

**Сектор інформаційних технологій та
цифрової трансформації**

Максим ДІДУХ

завідувач сектору

Віталіна КАЗІМКО

головний спеціаліст

Олексій ПОПОВ

головний спеціаліст

Ольга ПІНЬКІВСЬКА

головний спеціаліст

Юлія ШЕВЦОВА

головний спеціаліст

**Сектор фінансів,
бухгалтерського обліку
та звітності**

Валентин СКЛЯРУК

завідувач сектору -
головний бухгалтер

Ірина КИРИЄНКО

головний спеціаліст
з питань управління персоналом

Анна ФЕДЮК

головний спеціаліст
з питань правового забезпечення

Віталій ДОБРИКОВ

головний спеціаліст
з питань внутрішнього аудиту

ПЛАНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Місія та стратегічні цілі Комісії

Місія: збереження і розвиток української мови через встановлення стандартів державної мови та методів перевіряння рівня володіння українською мовою.

Напрацювання і затвердження стандартів державної мови

Опрацювання проблемних питань стандартизації державної мови та визначення пріоритетних напрямів і галузей, які потребують унормування.

Нормативне й методичне врегулювання напрацювання, затвердження і перегляду стандартів державної мови.

Утворення робочих груп для напрацювання проєктів стандартів державної мови.

Перевірка й підтвердження рівня володіння українською мовою

Створення та/або оновлення завдань для іспитів на рівень володіння українською мовою.

Розвиток (оновлення) системи електронних інформаційних, інформаційно-комунікаційних ресурсів Комісії для підвищення якості проведення іспитів на рівень володіння українською мовою.

Організація роботи мережі уповноважених установ, інструкторів та екзаменаторів, які забезпечують проведення іспитів на рівень володіння українською мовою та перевірку й оцінювання їхніх результатів.

Розвиток інституційних можливостей Національної комісії зі стандартів державної мови

Оптимізація організаційної структури та робочих процесів у Комісії.

Розвиток міжнародної діяльності Комісії.

Організація реалізації завдань, визначених у Конституції та законах України і планах щодо їхнього виконання, указах Президента України, рішеннях Ради національної безпеки і оборони України, актах Кабінету Міністрів України, дорученнях та резолюціях Прем'єр-міністра України, інших документах.

НАШІ КОНТАКТИ

 <https://mova.gov.ua>

 info@mova.gov.ua

 (044) 235-00-30

 Юридична адреса: проспект Берестейський, 10, м. Київ, 01135
Поштова адреса: Несторівський провулок, 4, м. Київ, 04053

